

Milá Lenko, milý Alberto,

základní postoj, který jste zvolili, je na ostří nože. Bud' – anebo. To není cirkus, ani miniaturní cirkus jen tak, pěstí do tváře. To je vzpomínka na cirkus nebo sen o cirkuse, a nejspíš snad konkrétní úvaha o smyslu cirkusu. Intimní úvaha, z oka do oka. Nadlehčený cirkus dětem k pobavení, dospělým k zamyšlení. Cirkus riziko. Životní kredo. Kdyby však lidé nepřijali vaši hru na hranici mezi realitou (hry) a jejím překračováním směřeme výš (kam až kdo dosáhne) i dolů (tj. k prozrazení hry), mez plným existenciálním nasazením, tedy vážností života, a zdánlivou nicotností „pouhé“ zábavy, jinými slovy mezi vaší lidskou důstojností a šaškovskou maskou, kdyby tedy lidé nepřistoupili na vaši velikou sázku, zhroutlí se skvělé představení v pouhý sled trapností, které budou k nepřekání.

To vy samozřejmě dobře víte a s tím vědomím vstupujete do arény, takže nenaladěný dav, pokud ho od prvního výstupu nechytíte pod krkem, může vás psychicky, a třeba i fyzicky rozsápat. A vy, místo abyste se k tomu vypětí soustředovali a sbírali síly, stavíte stan, prodáváte lístky a máte tisíce nejrůznějších starostí. Anebo to děláte schválně tak, abyste se rozptýlili před skokem do propasti s nezaručeným dopadem do (neexistující?) záchranné sítě?

Ale tak docela bezbranní přece jen zas nejste. Poctivě vykování profesí, přesně umíte nasadit správná tempa rytmičky rozfázovat celek. Profese vás naštěstí naučila i některým neselhávajícím výstupům a obrnila vás tak před holými rozmary přízně a nepřízně. Jen proto si můžete dovolit zdánlivě sebevražedné melancholické ritardando a pokorné ztišení v samotném finale. Nato správně nasazená a vskutku nezbytná hudební paráda je už jen přídatkem, zaranžovanou děkovačkou.

Jste ostrůvkem umění v moři pakultury, kouskem rukodílné práce ve světě supermarketové typizace, pohlazením duše v širých prostorách bezduchosti.

Alberto je při všem profesionalismu vždy pravdivý jako Alberto. Zlobí se, je zaskočen, přikazuje a organizuje děj jako Alberto, klaunsky intelektuální a bezbranný. Lenka výrazově (hlasově, profilem, smíchem) ostřeji řezaná, přerůstá, zvláště v situačně vypjatých momentech, do hereckého projevu, stává se postavou, tím, kým v daném okamžiku má podle scénáře být. Její oslnivé střihy by neherec nikdy nezvládl. Nemá strach, překvapení, zlost atd. jako Lenka, ale jako ta dotyčná, kterou právě hraje. Tím chci říci, že nikdo z vás dvou, zcela ve shodě s vaším profesním původem a školením, nedělá nic „jako“, netváří se jenom, nýbrž tím, co právě koná, skutečně a doopravdy v té příslušné situaci je. Setkání blízkých, a přece tak odlišných profesí tvoří navíc, na první pohled možná neznatelný, ale přece jen zjevný, jemný a nenápadně obohacující dialog dvou uměleckých typů, které uskutečňují též záměr různými cestami. Šťastně jste se sešli! Každý z vás je přesný a vynikající lege artis svého řemesla. Žádné kašpaření, jaké nám je odevšad vnucováno, ale seriózní odpovědná práce.

Případá mi, že smyslem vašeho představení je uspokojení z toho, že něco dopadlo, jak člověk chtěl, tj. jak vy jste si přáli, resp. kdy se něco povedlo, jak divák vytušil, že vámi bylo zamýšleno. Že tedy svět může být člověku nakloněn, jít mu na ruku, vyplnit jeho touhu. Ale nejen to: ukazujete zároveň, že člověk je schopen vstát, když upadl, že přebolil i nakopnutý zadek a naražený nos. Všechno děláte s lehkostí a půvabem, abyste nás navnadili, nevzali nám hned iluzi, že cesta ke zdárnému výsledku je snadná. Aby nám došlo až dodatečně, že za každým pohybem, chycením míču, vytroubeným tónem je nepředstavitelná dřina, pracovní pokora, ale i důvěra ve vlastní invenci, a ovšem i v lidi, že porozumějí a přijmou, že vstoupí

s vámi na stejnou půdu, a vydrží na ní s vámi, dokud je nepropustíte.

A tak jádro vašeho poselství je myslím v ponaučení, že člověk sahající po dokonalosti, tj. ten, kdo svou práci dělá perfektně, s nejvyšším nasazením a krajní obětavostí, vždy ukazuje někam výš, nad sebe, do poloh naděje překonávající všechnu zdánlivou marnost lidského plahočení.

Kdybych měl v celé kompozici ukázat na místo, kde jsem s účastného sdílení přešel na pár vteřin do pozice pozorujícího diváka, bylo to jen tam, kde jste do hlavní role postrčili rekvizitu a sami se jakoby trochu schovali za ni (první nástup medvědův, a trochu i louskáček, jinak perfektní a navýsost náročný). Ale to dodávám, abyste mě nepodezírali, že píšu reklamní text.

Vidí-li člověk, za jakých podmínek hrajete, všelicos napadá, jak a kde byste se mohli uplatnit, co by se dalo snad zařídit. Jenže vzápětí si uvědomí, co je silou a krásou vašeho umění. Vsadili jste na kartu, kterou asi nejde hrát jinak než ji hrajete. Je to náročný, doslova bytostný způsob, žádné podnikání, ale skutečně- jak Lenka opakuje- služba. A přesto... Více lidí by vás mělo znát, do větší šíře by měla zabrat vaše misie. Teď už nejenom kvůli vám, ale pro všechny potřebné.

Díky a šťastnou cestu!

Váš Karel Kraus